

S v
k
HK

Veřejné knihovny Královéhradeckého kraje v roce 2025 Statistická ročenka

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové

Veřejné knihovny Královéhradeckého kraje v roce 2025

Statistická ročenka

Hradec Králové 2026

Obsah

Knihovnictví v Královéhradeckém kraji v roce 2025.....	5
<i>Události roku.....</i>	<i>5</i>
<i>Komentář k vyhodnocení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb v knihovnách Královéhradeckého kraje v roce 2025.....</i>	<i>7</i>
Spolupráce knihoven se vzdělávacími institucemi.....	21
Regionální funkce v Královéhradeckém kraji v roce 2025.....	23
Podpora Královéhradeckého kraje	25
<i>S knížkou do života Bookstart</i>	<i>25</i>
<i>Knihovna roku Královéhradeckého kraje</i>	<i>26</i>
<i>Krajský dotační program.....</i>	<i>27</i>
Knihovnické soutěže a ocenění.....	29
<i>Knihovna roku Královéhradeckého kraje</i>	<i>29</i>
<i>Městská knihovna roku 2025.....</i>	<i>30</i>
<i>Knihovnice/Knihovník roku 2025.....</i>	<i>31</i>
<i>Ocenění MARK.....</i>	<i>33</i>
Publikační činnost.....	34
Tabulková část.....	35

Knihovnictví v Královéhradeckém kraji v roce 2025

Události roku

Tématem roku 2025 byla digitální gramotnost. V dnešní době, kdy je internet klíčovým zdrojem informací a komunikace, je digitální gramotnost nezbytná pro každodenní život, vzdělávání, zaměstnání i společenský rozvoj. Knihovny tak hrají klíčovou roli v tom, jak ji veřejnosti i sobě samým přibližují. Není náhodou, že právě digitální gramotnost se stala hlavním komunikačním tématem knihoven pro rok 2025. Cílem nebylo jen naučit uživatele zacházet s eDoklady nebo Portálem občana, ale také poskytnout bezpečné prostředí pro orientaci ve světě informací, technologií a online služeb. Téma digitální gramotnosti se odrazilo v zaměření mnohých akcí uspořádaných v knihovnách celého kraje a v článcích zpravodaje U nás.

Úspěšně proběhl čtvrtý ročník krajské soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje. Tato soutěž dává knihovníkům i metodikům nástroj pro zvyšování kvality služeb v knihovnách a byla finančně podpořena Královéhradeckým krajem. Soutěž vyhrála Obecní knihovna ve Studnici.

V soutěži Městská knihovna roku 2025 postoupila Městská knihovna v Novém Městě nad Metují do druhého kola a představila se hodnotící komisi.

V roce 2025 Královéhradecký kraj pokračoval v podpoře vybavení knihoven vyhlášením druhé samostatné dotační výzvy pro knihovny. O výzvu byl ze strany knihoven značný zájem.

Projekt nového Kulturního a kreativního centra – Městské knihovny v Broumově získal v roce 2025 prestižní evropskou cenu New European Bauhaus, která je spojená s finanční odměnou 30 000 eur. Vyhlášení vítězů soutěže proběhlo v prostorách Evropského parlamentu v Bruselu dne 30. 9. 2025.

Po celý rok pokračovala podpora rozvoje čtenářství ze strany Královéhradeckého kraje poskytnutím dotace na projekt S knížkou do života Bookstart. Centrum tohoto projektu je v Knihovně města Hradce Králové, projekt je oblíbený a počet zapojených knihoven z Královéhradeckého kraje stále vzrůstá.

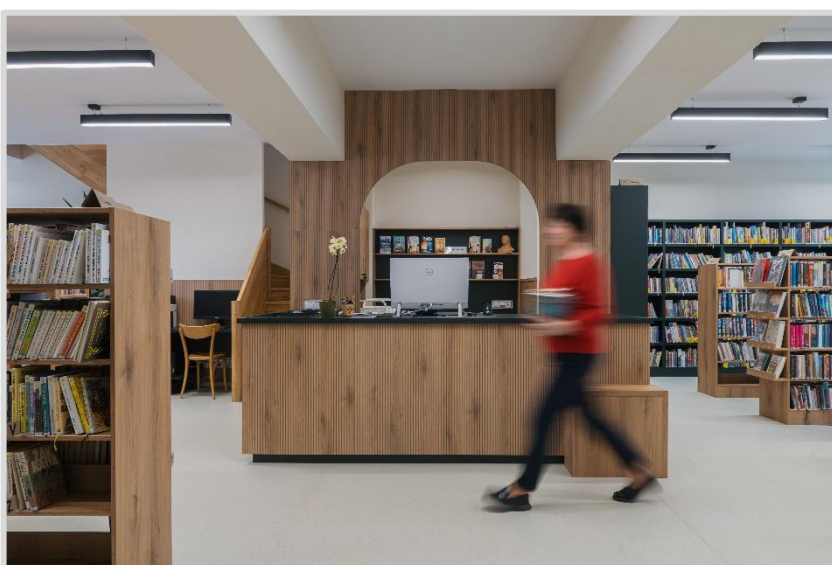
Na podzim 2025 proběhl pro knihovníky Královéhradeckého kraje první e-learningový kurz Minimum obecního knihovníka. Kurz se uskutečnil na platformě Moodle prostřednictvím portálu kurzy.knihovna.cz. Po spuštění kurzu na podzim 2025 o něj byl mezi knihovníky Královéhradeckého kraje velký zájem. Na jaře roku 2026 byl otevřen další běh s větší kapacitou účastníků.

Budova Městské knihovny v Broumově

Café Litera a půjčovna pro dospělé Městské knihovny v Broumově

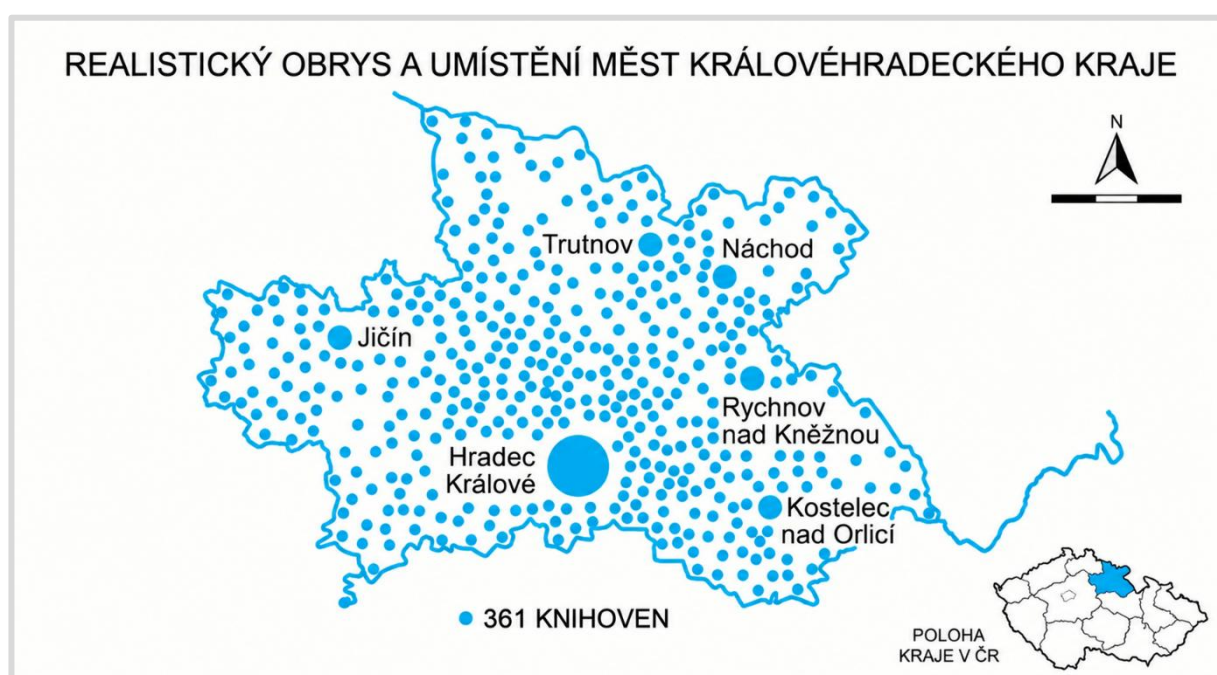
Půjčovna pro dospělé Městské knihovny v Broumově

Komentář k vyhodnocení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb v knihovnách Královéhradeckého kraje v roce 2025

Cílem standardu knihovnických služeb je zlepšení kvality knihovnických služeb a jejich dostupnosti uživatelům. Standard umožňuje provádět srovnání a kontrolu dostupnosti a kvality knihovnických služeb a systematicky uplatňovat formy podpory jejich rozvoje. Předmětem standardu knihovnických služeb jsou následující kategorie:

- provozní doba knihovny pro veřejnost,
- tvorba knihovního fondu a informačních zdrojů,
- umístění knihovny v obci,
- prostory knihovny pro uživatele,
- studijní a relaxační místa pro uživatele,
- přístup k internetu a informačním technologiím,
- webová stránka knihovny,
- elektronický katalog knihovny na internetu,
- personální zajištění knihovny,
- kvalifikace a vzdělávání pracovníků knihoven,
- měření spokojenosti uživatelů knihovny,
- kulturní, vzdělávací a komunitní aktivity knihovny,
- spolupráce knihovny se vzdělávacími institucemi,
- služby pro uživatele se specifickými potřebami.

Charakteristika Královéhradeckého kraje: vyznačuje se velkým počtem malých sídel, polovinu z celkového počtu knihoven tvoří knihovny v obcích do 500 obyvatel.

Provozní doba knihoven pro veřejnost

Standardem doporučený rozsah provozní doby knihoven pro veřejnost v našem kraji plní většina profesionálních knihoven. Neprofesionální knihovny mají s plněním standardu potíže; důvody jsou různé, například nedostatek financí na mzdy pro knihovníky, jejich časové vytížení v zaměstnání. Občané v aktivním věku navštěvují spíše knihovnu, kterou mají v místě svého zaměstnání, a do knihovny v obci již nechodí.

Standardem doporučený počet provozních hodin pro veřejnost týdně:

Počet obyvatel obce	Počet hodin
Do 500	4–10
501–1 000	5–15
1 001–3 000	15–23
3 001–5 000	23–28
5 001–10 000	28–40
10 001–20 000	40–45
20 001–40 000	45–50
Více než 40 000	50 a více

Tvorba, obnova a objem knihovního fondu a informačních zdrojů

Tvorba knihovního fondu: profesionální knihovny standardem doporučené indikátory většinou plní, neprofesionální knihovny neplní. Důvodem jsou finanční prostředky. Neprofesionální knihovny získávají nové dokumenty většinou formou výměnných souborů v rámci regionálních funkcí a tímto způsobem doplňují nabídku knihovního fondu pro návštěvníky. Zřizovatelé těchto knihoven hodnotí budování výměnných fondů jako hospodárnější řešení, proto navíc přispívají pověřené knihovně na nákup výměnných fondů formou darů nebo dotací.

Standardem doporučený výdaj na nákup knihovního fondu a dalších informačních zdrojů je 30–50 Kč na 1 obyvatele obce v kalendářním roce.

Obnova knihovního fondu: profesionální knihovny standardem doporučený indikátor většinou plní. Neprofesionální knihovny standardem doporučené minimální procento obnovy knihovního fondu neplní a využívají výměnný fond. Pro menší množství čtenářů obce je neefektivní doplňovat fond o nové knihy, které se rychle přečtou a zastarávají. Využívání systému výměnných souborů zajišťuje čtenářům obce neustálý přístup k novým knihám. Cirkulace výměnných souborů umožňuje aktualizaci titulů, a proto je tato možnost pro malé knihovny výhodná. Menší část knihoven v našem kraji dostává od obce každoročně částku na nákup knih do kmenového fondu.

Standard doporučuje minimálně 7 % roční obnovy knihovního fondu novými přírůstky. Při stanovení základu pro výpočet procent obnovy se vychází z toho, že knihovna má mít minimálně 2 knihovní jednotky na obyvatele.

Objem knihovního fondu: profesionální knihovny standardem doporučený indikátor většinou plní. Vlastní fondy malých knihoven jsou v důsledku pravidelných aktualizací

stále menší, redukované na klasické tituly, regionální literaturu a doporučenou školní četbu. Doporučený rozsah objemu knihovního fondu splňují díky výměnnému fondu, na který obce pravidelně přispívají.

Standardem doporučený rozsah celkového objemu knihovního fondu je 2 až 3 knihovní jednotky na obyvatele.

Umístění knihoven v obci a bezbariérový přístup

Knihovny v Královéhradeckém kraji jsou zpravidla umístěny v centru obce, které se často potýkají s nedostatkem vhodných prostor, kam by bylo možno knihovny umístit. Knihovny v malých obcích se většinou nalézají v budovách obecních úřadů. Bohužel některé knihovny jsou umístěny v patrech, neboť nejsou k dispozici vhodné prostory.

Počty bezbariérových knihoven se však pomalu zvyšují. Dochází k tomu většinou při rekonstrukcích knihoven.

Rekonstruovaných knihoven přibývá díky dotační podpoře Královéhradeckého kraje. Po velkém zájmu knihoven o podání návrhů projektů do první samostatné dotační výzvy pro knihovny Modernizace prostorového a technického vybavení knihoven byla na konci roku 2024 vyhlášena druhá samostatná dotační výzva s objemem finančních prostředků 1 754 100 Kč. Účelem, na který mohla být dotace poskytnuta, je podpora modernizace prostorového a technického vybavení knihoven. O tuto výzvu byl opět značný zájem: bylo podáno 20 projektů, z toho 19 bylo finančně podpořeno. O podpoře projektů rozhodla Rada Královéhradeckého kraje na svém jednání v březnu 2025 a schválila přidělení finanční podpory formou dotace.

Na konci roku 2025 byla vyhlášena již třetí samostatná dotační výzva pro knihovny s objemem finančních prostředků 1 700 000 Kč a opět byl o dotační výzvu značný zájem.

Přehled úspěšných dotačních žádostí:

Název žadatele	Název projektu
Heldova městská knihovna Třebechovice pod Orebem	Nové vybavení půjčovny pro dospělé čtenáře
město Česká Skalice	Zatraktivnění volnočasového klubu a rozšíření služeb čtenářům Knihovny Barunky Panklové
město Meziměstí	Modernizace technického vybavení Městské knihovny v Meziměstí
město Dobruška	Moderní výstavní prostory dobrušské knihovny
obec Podbřezí	Modernizace knihovny v obci Podbřezí
obec Bačetín	Čtečky knih pro Boženčinu zlatou knihovnu
Knihovna města Police nad Metují	Modernizace prostorového a technického vybavení knihoven
Městská knihovna Nové Město nad Metují	Začlenění tabletů a robotiky do knihovnických lekcí
město Hronov	Modernizace technického vybavení knihovny
Městská knihovna Rtně v Podkrkonoší	Komplexní dovybavení knihovny – nábytek pro přívětivý a funkční prostor
obec Kohoutov	Technické vybavení Knihovny v Kohoutově

Městská knihovna Náchod	Knihovna pomáhá handicapovaným 2
obec Libčany	Nové vybavení pro knihovnu v obci
obec Heřmánkovice	Modernizace vybavení knihovny Heřmánkovice
obec Liberk (pro knihovny: Liberk, Hláska, Bělá)	Modernizace obecních knihoven obce Liberk
město Broumov	Podpora konektivity nové knihovny Broumov
obec Bohuslavice nad Metují	Modernizace prostorového a technického vybavení knihovny Bohuslavice
město Nový Bydžov	Modernizace víceúčelového sálu a vstupní haly
obec Urbanice	Modernizace technického vybavení Místní knihovny v Urbanicích

Fotografie z knihoven podpořených dotační výzvou:

*Městská knihovna Rtyň v Podkrkonoší – komplexní dovybavení knihovny
Fotografie před modernizací a po modernizaci prostor*

Urbanice – první přednáška s novou promítací technikou

Prostory knihoven a studijní a relaxační místa pro uživatele knihoven

Celková plocha knihoven v Královéhradeckém kraji zůstává prakticky stejná. Zvětšuje se pouze v ojedinělých případech při stěhování do nových prostor nebo při rekonstrukci. Stejně tak počet studijních míst zůstává prakticky stejný.

Standard doporučuje, aby knihovna měla k dispozici nejméně 60 m² na 1 000 obyvatel obce nebo spádové oblasti. V obcích do 1 000 obyvatel se tento indikátor použije v přiměřeném rozsahu tak, aby byly zajištěny všechny funkce knihovny. Doporučená hodnota pro počet studijních míst ve vazbě na počet obyvatel obce:

Počet obyvatel obce	Počet studijních míst
1-500	4-5
501-1 000	6-8
1 001-3 000	9-10
3 001-5 000	10-18
5 001-10 000	20-28
10 001-20 000	28-70
20 001-40 000	70-120
Více než 40 000	120 a více

Přístup k internetu a weby knihoven

Počet internetových stanic ubývá. Pokračuje trend z předcházejících let a klesá zájem o využití veřejných internetových stanic. Počet knihoven s wifi připojením nepatrně stoupá. Statistiky uživatelů s vlastním zařízením neexistují. Dá se však předpokládat, že je jich stále více.

Standardem doporučený počet veřejně přístupných stanic připojených k internetu ve vazbě na počet obyvatel obce:

Počet obyvatel obce	Počet stanic
1-500	1-2
501-1 000	2
1 001-3 000	2-3
3 001-5 000	3-4
5 001-10 000	4-7
10 001-20 000	7-10
20 001-40 000	12-18
Více než 40 000	18 a více

Webovou stránku mají v Královéhradeckém kraji více než dvě třetiny knihoven. Mnoho knihoven je i na sociálních sítích, které jim vytvářejí prostor pro sdílení informací a komunikaci. Neprofesionální knihovny využívají šablony webu nebo mají pouze samostatný oddíl na webu obce.

Metodičky pověřených knihoven poskytují metodickou pomoc s webovými stránkami knihoven a ve více než třetině případů i praktickou pomoc: pomáhají při jejich zakládání, s plněním obsahu a s aktualizací informací.

Konkrétní data za jednotlivá metodická oddělení pověřených knihoven – pro kolik knihoven zajišťují správu webu:

- Pověřená knihovna pro oblast Hradec Králové – Knihovna města Hradce Králové: nezajišťuje správu webových stránek pro obsluhované knihovny, ale poskytuje šablonu webu pro malé knihovny. Nabízí nástroje k tomu, aby si mohla každá knihovna správu webových stránek vykonávat sama. Součástí šablony webu jsou i manuály pro správu. Dále nabízí Knihovna města Hradce Králové běžné konzultace, e-mailovou technickou podporu a pro knihovníky okresu je opakovaně pořádáno vzdělávání. V roce 2025 proběhla pravidelná revize webových stránek profesionálních knihoven a k vyhodnocení došlo na poradě vedoucích profesionálních knihoven okresu.
- Pověřená knihovna pro oblast Jičín – Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně: zajišťuje správu webu pro 45 knihoven. Metodické oddělení pověřené knihovny provádí revizi webů každý rok.
- Pověřená knihovna pro oblast Náchod – Městská knihovna Náchod: zajišťuje správu webu pro 31 knihoven. Kontrola a aktualizace webů probíhá pravidelně, nejméně 2x ročně.
- Pověřená knihovna pro oblast Kostelec nad Orlicí – Městská knihovna Kostelec nad Orlicí: zajišťuje správu webu pro 8 knihoven. V roce 2025 proběhla revize a aktualizace v 7 knihovnách.
- Pověřená knihovna pro oblast Rychnov nad Kněžnou – Knihovna Karla Poláčka Rychnov nad Kněžnou: nezajišťuje správu webových stránek pro obsluhované knihovny. V roce 2025 proběhla pravidelná revize webů malých knihoven.
- Pověřená knihovna pro oblast Trutnov – Městská knihovna s regionálními funkcemi v Trutnově: zajišťuje správu webu pro 20 knihoven. Každý rok provádí metodická pověřené knihovny revizi webů malých knihoven.

Přehled neprofesionálních knihoven Královéhradeckého kraje:

Okres Hradec Králové	S online katalogem	Bez online katalogu	Celkem
Počet neprofesionálních knihoven s vlastní webovou stránkou	16	2	18
Počet neprofesionálních knihoven s oddílem na webu obce	9	27	36
Počet neprofesionálních knihoven bez webové prezentace	-	-	26
Počet neprofesionálních knihoven okresu celkem	25	29	80

Okres Jičín	S online katalogem	Bez online katalogu	Celkem
Počet neprofesionálních knihoven s vlastní webovou stránkou	57	0	57
Počet neprofesionálních knihoven s oddílem na webu obce	3	0	3
Počet neprofesionálních knihoven bez webové prezentace	-	-	0
Počet neprofesionálních knihoven okresu celkem	60	0	60

Okres Náchod	S online katalogem	Bez online katalogu	Celkem
Počet neprofesionálních knihoven s vlastní webovou stránkou	18	20	38
Počet neprofesionálních knihoven s oddílem na webu obce	3	9	12
Počet neprofesionálních knihoven bez webové prezentace	-	-	9
Počet neprofesionálních knihoven okresu celkem	21	29	59

Oblast Kostelec	S online katalogem	Bez online katalogu	Celkem
Počet neprofesionálních knihoven s vlastní webovou stránkou	8	0	8
Počet neprofesionálních knihoven s oddílem na webu obce	9	0	9
Počet neprofesionálních knihoven bez webové prezentace	-	-	0
Počet neprofesionálních knihoven okresu celkem	17	0	17

Oblast Rychnov nad Kněžnou	S online katalogem	Bez online katalogu	Celkem
Počet neprofesionálních knihoven s vlastní webovou stránkou	15	4	19
Počet neprofesionálních knihoven s oddílem na webu obce	0	21	21
Počet neprofesionálních knihoven bez webové prezentace	-	-	7
Počet neprofesionálních knihoven okresu celkem	15	25	47

Okres Trutnov	S online katalogem	Bez online katalogu	Celkem
Počet neprofesionálních knihoven s vlastní webovou stránkou	28	0	28
Počet neprofesionálních knihoven s oddílem na webu obce	5	0	5
Počet neprofesionálních knihoven bez webové prezentace	-	-	4
Počet neprofesionálních knihoven okresu celkem	33	0	37

Vzdělávací, kulturní a komunitní aktivity

Nabídka knihoven v Královéhradeckém kraji v oblasti vzdělávacích a kulturních aktivit je pestrá. Velký vliv na četnost a zaměření vzdělávacích akcí má osobnost knihovníka, věkové a vzdělanostní složení obyvatel, dále prostorové možnosti knihovny a zásadní je i podpora ze strany obce. V kraji je z nabídky vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit největší zájem o aktivity projektu S knížkou do života Bookstart, cestovatelské besedy, regionální osobnosti, autorská čtení, dílničky pro děti se čtením, tvořivé dílny pro dospělé. V obcích, kde jsou mimo knihovny i školy nebo školky, jsou navázány spolupráce. Většinou proběhne cca 1 návštěva třídy v knihovně, ale jsou místa, kde je tato spolupráce bohatá a akce jsou měsíční. Akcím a dalším aktivitám se obecně daří hlavně tam, kde prostory knihovny prošly rekonstrukcí nebo vylepšením.

Komunitní aktivity knihoven nejsou zaměřeny jen na registrované uživatele knihoven, ale oslovují celou komunitu nebo její část a vedou k jejímu posilování. Současně také budují místo knihovny v dané komunitě. Cílem je rozvoj společenského a kulturního zázemí obyvatel obce, podpora místní společnosti napříč všemi věkovými kategoriemi,

posílení spolupráce a solidarity. Hodnota knihoven je mimo jiné také určována postavením v místní komunitě, v prostředí, ve kterém knihovna působí. Jedním z indikátorů standardu pro dobrou knihovnu je počet vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit knihovny s dělením na kategorie podle počtu obyvatel obce. Tyto aktivity jsou ovlivněny místem a sociodemografickým složením obce, ve které knihovna působí. Dle standardu je žádoucí provést analýzu potřeb místní komunity a knihovnu proměnit v místo neformálního celoživotního vzdělávání a učení, místo setkávání, podpory kreativity a spolupráce komunit.

Standardem doporučený počet vzdělávacích, kulturních a komunitních akcí knihoven:

Počet obyvatel obce	Počet akcí za rok
1-500	4-6
500-1 000	6-20
1 001-3 000	20-40
3 001-5 000	40-80
5 001-10 000	80-150
10 001-20 000	150-300
20 001-40 000	300-600
Více než 40 000	600-1 100

Příklady aktivit pro rodiny s dětmi v knihovnách Královéhradeckého kraje:

Knihovny Královéhradeckého kraje mají pro rodiny s dětmi ucelenou nabídku fondů, služeb a aktivit. Registrace pro děti bývá zdarma, probíhá pravidelné setkávání, mnohé knihovny mají klubíky a pořádají výtvarné dílny. Knihovny mají dětské koutky, potřeby pro nejmenší, certifikáty Místo přátelské rodině, specializované fondy. Knihovny spolupracují s místními vzdělávacími zařízeními, mnohde probíhá pasování prvňáčků na čtenáře. Některé knihovny nabízejí půjčování deskových her, hraček a hravých kufříků, muzikoterapii pro nejmenší, pořádají vzdělávací přednášky pro rodiče, poskytují bezpečný prostor. Mnohé knihovny se účastní akcí a projektů, jako jsou například Lovci perel, S knížkou do života Bookstart, Noc s Andersenem, Knížka pro prvňáčka, Týden knihoven, Den pro rodinu, a pořádají venkovní aktivity, soutěže a venkovní hry pro celou rodinu. V některých knihovnách probíhá i čtení dětem v nemocnici, jinde mají navázanou spolupráci se speciálními školkami a školami pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. V mnohých knihovnách spolupracují s rodičovskými centry.

Velmi významnou podporou pro rodiny s dětmi je krajem podpořený projekt S knížkou do života Bookstart, ve kterém je zapojeno 80 knihoven našeho kraje. Podrobnější zmínka k tomuto projektu je v kapitole Podpora Královéhradeckého kraje.

Kromě zmíněných aktivit mnoho knihoven nabízí různé další zajímavé projekty, které zpestřují nabídku služeb pro rodiny s dětmi.

Příklady aktivit pro seniory v knihovnách Královéhradeckého kraje:

Pro seniory je v knihovnách kraje ucelená nabídka služeb a vzdělávání. Pravidlem je finanční dostupnost, tedy registrace se slevou či zdarma. V mnohých knihovnách je k dispozici donášková služba, probíhají virtuální univerzity třetího věku, tréninky paměti, kurzy anglického jazyka, počítačové a další kurzy a dílny. Všechny přednášky

jsou nabízeny se sníženým vstupným, knihovny se snaží o bezbariérovost. V některých knihovnách se mohou senioři zúčastnit vzpomínkových poslechových pořadů, šachového klubu, čtenářského kroužku. Jsou pořádány i akce pro knihovnické seniory (organizuje je seniorská sekce SKIP 08). Hodně knihoven pořádá akce ve spolupráci s neziskovou organizací Moudrá sovička; jedná se o edukační programy pro seniory 65+, které mají za cíl naučit je zábavnou formou seminářů správně a bezpečně ovládat chytré telefony, tablety i počítače a využívat všechny jejich dostupné funkce a na ně navazující aplikace. Při oslavách Svátku seniorů, které pořádal Královéhradecký kraj a doprovázel je bohatý kulturní program, měly knihovny kraje svůj stánek, kde představily služby určené seniorům.

Spolupráce knihovny se vzdělávacími institucemi

Pověřené a profesionální knihovny celého kraje spolupracují pravidelně s mateřskými školami a základními školami, dále se středními, praktickými, speciálními a někde i se základními uměleckými školami a domy dětí a mládeže. Spolupráce knihoven probíhá i s univerzitami (UHK, ČZU v Praze).

Knihovny nabízejí vzdělávacím institucím široké spektrum pořadů, besed, lekcí a podobných vzdělávacích aktivit, například aktivity spojené s literaturou, čtenářské lekce nebo besedy na přání pedagogů, besedy na téma ročního období, pravidelné výměny knížek, pasování na čtenáře atd. Některé knihovny také poskytují zázemí pro kroužky pro předškoláky a malé školáky nebo seniory.

Konkrétní příklady spolupráce Knihovny města Hradce Králové se vzdělávacími institucemi v roce 2025:

- Pověsti v lekcích pro školy v rámci oslav 800. výročí města Hradce Králové

Pro školy byla nabídka besed rozšířena o téma hradeckých pověstí. V programu byly využity nově zakoupené tablety, na kterých žáci pracovali s videi, natočenými k jednotlivým pověstem. Při těchto akcích se děti dozvěděly nejen o hradecké historii, ale i o hradeckých příbězích. Na lekce navazovaly i výtvarné dílny, soutěže, kvízy a městská hra.

- Čtenářské dílny, lekce a programy pro školy

Knihovníci dětských oddělení realizovali v dopoledních hodinách vzdělávací programy a lekce pro mateřské a základní školy. Na pobočkách knihovny, které se nacházejí v okolí velkých škol, pořádali i několik lekcí denně. V ročním součtu jde o stovky setkání s dětmi z mateřských, základních a středních škol nejen z Hradce Králové, ale i z širšího královéhradeckého regionu. Programy byly rovněž určeny pro rodinná centra a speciální školy. Byly při nich využity moderní pedagogické metody a kreativní přístupy ve výuce, které pokrývají široké spektrum témat – nejen literárních. Často byly lekce obohaceny o prvky dramatizace, kritického myšlení, kreativní tvorby a hudebních aktivit. Inspirací jsou školení, semináře a společná setkání s kolegy, kde se sdílí nové nápady a postupy. O programy je stále velký zájem a bývají zaplněny na celý školní rok během několika málo hodin po spuštění registrace.

– Vzdělávání pro odbornou veřejnost

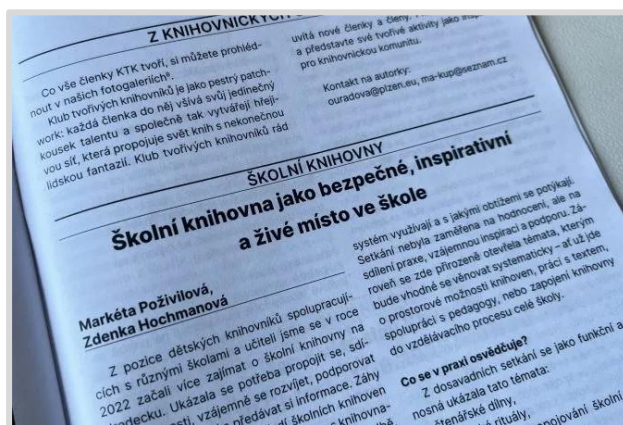
Dětští knihovníci se snažili vzdělávat nejen sami sebe, ale zároveň předávali své zkušenosti a představovali své projekty knihovníkům, pedagogům, edukátorům i široké veřejnosti. V roce 2025 byla z KMHK lektorována celá řada vzdělávacích akcí.

– Knížka do lavice

V roce 2025 se do projektu Knížka do lavice zapojilo 23 škol. Jedná se o projekt, který byl zahájen již v roce 2022. Jeho cílem je podpořit společné čtení žáků ve školách při čtenářských dílnách. Knihovna nabízí sety aktuálních oblíbených knížek pro žáky 2. až 5. tříd. Každý set, který si třída půjčí, může obsahovat až 29 exemplářů jednoho titulu a třída ho může mít vypůjčený až 3 měsíce.

– Projekt Školní knihovny

V návaznosti na spolupráci dětských knihovníků s pedagogy byla od roku 2022 systematicky zaměřena pozornost na podporu školních knihoven v regionu Hradecka jako důležitého nástroje rozvoje čtenářství a čtenářské gramotnosti dětí. Praxe ukázala výraznou různorodost podoby i role školních knihoven, což vedlo ke vzniku pravidelných setkávání školních knihovníků, zaměřených

Článek ze zpravodaje U nás 2026, ročník 36, číslo 1

na sdílení zkušeností, inspiraci a podporu práce se čtenáři. V roce 2025 byl rozvoj spolupráce školních knihovníků představen Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové a byla uspořádána další setkání, včetně odborných vzdělávání a sdílení dobré praxe. Nadále usilujeme o podporu a rozšiřování projektu vstříc školním knihovnám.

– Další spolupráce

Většina dopolední byla v dětských odděleních vyhrazena realizaci připravených programů pro školní a předškolní kolektivy. Knihovnu navštěvovali žáci MŠ, 1. a 2. stupně ZŠ, SŠ a UHK. Spolupracuje se s většinou hradeckých škol, se školami z kraje Královéhradeckého i Pardubického, dále také s dětskými a rodinnými centry a se školami speciálními. Byly pro ně organizovány projektové dny, literární a vzdělávací programy i výtvarné dílny. Větších akcí se zúčastnili děti, pedagogové či knihovníci z celého kraje, mnohdy i z dalších míst České republiky.

Aspektům spolupráce veřejných knihoven se vzdělávacími institucemi, zejména školami, se z obecnějšího hlediska věnuje následující kapitola Spolupráce knihoven se vzdělávacími institucemi.

Služby pro uživatele se specifickými potřebami

– Zrakově znevýhodnění

Zrakově znevýhodnění celého kraje mohou využívat služby Zvukové knihovny pro nevidomé a slabozraké v Knihovně města Hradce Králové, která je pobočkou Knihovny a tiskárny K. E. Macana v Praze. K dispozici je jim speciální fond a služby: zvukové knihy pro děti a dospělé na CD a ve formátu MP3, kopírování na vlastní flash disky, zasílání zvukových knih zdarma, časopisy ve zvětšeném černotisku, čtecí technologie (PC s hlasovým výstupem, kamerové lupy), půjčování tyflopomůcek a her, odborně vyškolený personál, vzdělávací a kulturní pořady – např. Setkání s literaturou. Knihovna spolupracuje se Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých ČR, z. s., (SONS) a obecně prospěšnou společností Tyfloservis a pořádá pro ně akce.

Další zvuková knihovna pro nevidomé a těžce zrakově postižené v našem kraji je součástí Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně. Knihy pro zrakově postižené děti i dospělé má ve svém fondu také Městská knihovna v Trutnově.

Mnoho knihoven v našem kraji má speciální fondy, ve kterých jsou audioknihy, určené nejen zrakově postiženým.

– Sluchově znevýhodnění

Pro sluchově znevýhodněné čtenáře v našem kraji má Knihovna města Hradce Králové prostory vybavené technikou, která usnadňuje komunikaci se sluchově postiženými (přepážkové indukční smyčky, přijímače indukčního signálu, komunikátor Crescendo). K dispozici mají speciální fond a služby: videa o knihovně ve znakovém jazyce na webových stránkách, komiksy pro děti a dospělé, filmy na DVD s titulky, CD a DVD ve znakovém jazyce, online tlumočení prostřednictvím služby Tichý svět.

– Sociálně znevýhodnění a osoby se zdravotním postižením

Knihovny plní důležitou roli v podpoře sociální soudržnosti a dostupnosti služeb pro všechny skupiny obyvatel, včetně osob sociálně znevýhodněných a lidí se zdravotním či mentálním postižením. Díky bezplatným nebo velmi nízkonákladovým službám jsou přístupné i těm, kteří čelí finančním nebo sociálním překážkám. V mnoha knihovnách je například zdarma k dispozici připojení k internetu, registrace pro děti nebo základní knihovnické služby.

Součástí komunitních aktivit knihoven je také podpora osob v tíživé životní situaci – například formou asistence při hledání zaměstnání, pomoci s orientací v úřední agendě nebo spoluprací s institucemi sociální podpory. Některé knihovny se zapojují do širších projektů, zaměřených na zvyšování kompetencí a začleňování ohrožených skupin do společnosti.

Důležitou oblastí činnosti je také práce s lidmi se zdravotním nebo mentálním postižením. Knihovny navazují spolupráci s různými zařízeními sociálních služeb, speciálními školami nebo chráněným bydlením. Pořádají pravidelné aktivity, návštěvy, vzdělávací i volnočasové programy přizpůsobené specifickým potřebám těchto cílových skupin, čímž napomáhají jejich integraci, rozvoji dovedností a smysluplnému trávení volného času.

– Inspirativní příklady služeb a akcí pro uživatele se specifickými potřebami
Městská knihovna Nový Bydžov: V rámci rovného přístupu a v reakci na konkrétní potřeby lokality poskytuje knihovna své služby i osobám se specifickými potřebami, a to dospělým i dětem. Integraci osob se specifickými potřebami do společnosti vnímají jako důležitou a potřebnou službu pro zlepšení vzájemné komunikace a soužití v místě. Podle stupně postižení a konkrétního věku klientů se jim snaží pomoci v tréninku řešení problémů běžného života, zvládání stresových situací, pokouší se o rozvoj čtenářské gramotnosti, komunikačních dovedností a grafomotoriky znevýhodněných skupin dětí i dospělých. Cílovou skupinou těchto aktivit jsou klienti Domova sociálních služeb Skřivany, který v těsném sousedství města Nový Bydžov poskytuje domov a chráněné ubytování osobám se zdravotním postižením, a žákům ZŠ Palackého v Novém Bydžově, kde se vzdělávají žáci s lehkým mentálním postižením a ve speciálních třídách také žáci se středním až těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a s poruchami autistického spektra.

Městská knihovna Trutnov: Dne 28. ledna 2025 se konala přednáška věnovaná tématu homesharingu jako moderní formy podpory rodin pečujících o děti se zdravotním postižením. Akce přiblížila principy homesharingu i jeho přínosy pro rodiny i komunitu. Dne 4. února 2025 se ve studovně uskutečnil workshop zaměřený na problematiku odezírání ze rtů. Akce byla určena osobám se sluchovým postižením i široké veřejnosti se zájmem o tuto problematiku. Účastníci se seznámili se zásadami správného odezírání, podmínkami, které jej usnadňují, a měli možnost si čtení ze rtů prakticky vyzkoušet.

Vzdělávání pracovníků knihoven

Nabídka vzdělávacích akcí v roce 2025 byla bohatá, obzvláště těch prezenčních v prostorách knihoven, ale i online vzdělávacích akcí velkých knihoven a knihovnických spolků.

Profesionální knihovníci se účastní vzdělávacích aktivit pověřených knihoven, krajské knihovny SvHK, využívají nabídku KI NKP, SKIP, SDRUK, e-learningové kurzy MZK Brno.

Při vzdělávání knihovníků byl kladen důraz na aktuálnost, reálnou možnost využití v knihovnách a na podporu rozvoje kompetencí knihovníků (např. témata AI). Knihovníci byli vedeni ke spolupráci a k využití potenciálu jejich konkrétního místa působení. Hojně byly využívány příklady dobré praxe (např. výměnné pobyty v knihovnách, exkurze v inspirativních knihovnách) a již hotové materiály k práci. Knihovníci byli seznamováni s dalšími zdroji, které mohou ke své práci využívat. Knihovnám byly doporučovány komunitní aktivity na oživení veřejného prostoru a veškeré aktivity na podporu čtenářské a všech dalších gramotností.

Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně nabídla do ostatních krajů České republiky e-learningový kurz Minimum obecního knihovníka. Základním cílem kurzu je poskytnout pracovníkům zejména malých neprofesionálních knihoven bez knihovnického vzdělání základní odborné znalosti, které pro svoji práci potřebují. Kurz je nabízen účastníkům zdarma, obsahuje 10 modulů, v jejichž rámci na studující čeká autorsky strukturovaný text, otázky k ověření znalostí či výuková a zájmová videa. Každý modul je ukončen testem, který je třeba splnit alespoň z 80 %. Závěrečný test

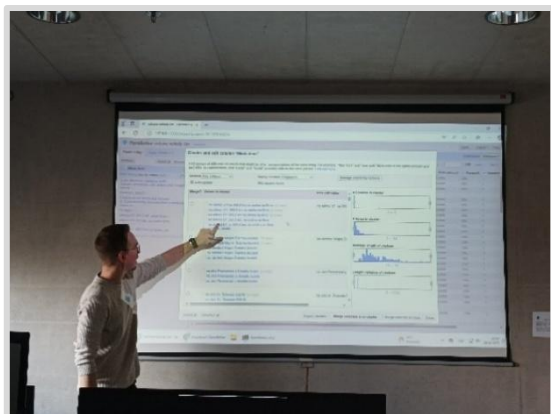
se otevře po úspěšném absolvování všech předchozích testů. Kurz je tutorovaný, takže účastníci mají kam směřovat své dotazy. Obsah kurzu je navržen ze tří knihovnických kurzů: Knihovnický kurz Moravské zemské knihovny Brno, Knihovnické minimum Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě a Kurz knihovnického minima Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně.

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové zrcadlí kurz od roku 2025. Jako první si jej vyzkoušely metodičky Královéhradeckého kraje. Seznámily se s jeho strukturou i obsahem. Upozornily na drobné nedostatky a hlavně tím, že měly s kurzem osobní zkušenost, mohly ho doporučovat dál do menších knihoven. Po spuštění kurzu na podzim 2025 o něj byl mezi knihovníky kraje obrovský zájem. První běh byl však spuštěn pouze pro 20 účastníků. 19 z nich kurz úspěšně bez sebemenších problémů absolvovalo. Na jaře roku 2026 byl otevřen další běh, tentokrát pro 50 zájemců.

Krajská knihovna SvHK v roce 2025 zahájila výjezdní školení s názvem Portál Knihovny.cz, který vedla systémová knihovnice a členka vývojového týmu Knihovny.cz Mgr. Hana Hornyčová. Cílem školení bylo dostat povědomí o portálu mezi knihovníky, kteří pak povědomí přenesou mezi své uživatele. Dále pokračovala z předešlých let výjezdní školení s názvem Digitální knihovny SvHK a přístup do databáze DNNT. Školiteli byli pracovníci oddělení digitalizace Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové.

Vzdělávání knihovníků neprofesionálních knihoven dlouhodobě čelí jejich neúčasti na vzdělávacích aktivitách. V případě prezenčního vzdělávání lidé v produktivním věku nemívají čas na další vzdělávání (uvolňování ze zaměstnání, další zájmy a povinnosti) a knihovníci senioři zase mohou mít problémy s dopravou. Neúčast na online vzdělávání bývá způsobena tím, že zřizovatel vzdělávání nepodporuje a hodiny takto strávené nehradí.

Standard doporučuje, aby dalšímu odbornému vzdělávání bylo ročně věnováno minimálně 48 pracovních hodin na 1 pracovníka. V případě úvazku do 15 hodin týdně je to nejméně 8 pracovních hodin.

Mgr. Tomáš Marek, lektor školení VISK 2,
Efektivní vizualizace dat

Mgr. Vanda Vaníčková, Ph.D., lektorka školení VISK 2,
Pedagogické minimum pro knihovníky: Práce s dětmi
v MŠ a žáky na 1. stupni ZŠ

Měření spokojenosti uživatelů knihoven

Hodnocení spokojenosti uživatelů knihoven probíhá pravidelně v doporučeném intervalu 5 let ve většině profesionálních knihoven našeho kraje. V okrese Hradec Králové jsou průzkumy v profesionálních knihovnách koordinovány jednotně pro celý okres. Pověřená knihovna navrhuje jednotný dotazník. Pravidelný průzkum ve všech 7 profesionálních knihovnách okresu se uskutečnil v roce 2024. V okrese Jičín pomáhá pověřená knihovna obsluhovaným knihovnám s přípravou i vyhodnocením dotazníků. V roce 2025 proběhlo hodnocení spokojenosti v 2 profesionálních knihovnách. V okrese Trutnov bylo realizováno měření spokojenosti v roce 2022 ve všech sedmi profesionálních knihovnách. Knihovny si provedly měření spokojenosti a jeho vyhodnocení samy, zhodnocení výsledků proběhlo na poradě profesionálních knihoven okresu.

Zbylé pověřené knihovny nabízejí pomoc a metodickou podporu dle zájmu z jejich profesionálních knihoven.

V neprofesionálních knihovnách průzkum neprobíhá, informace o spokojenosti návštěvníků si knihovnice a knihovníci získávají namátkově formou rozhovoru.

Personální zajištění knihoven

V Královéhradeckém kraji jsou počty zaměstnanců knihoven bez velkých výkyvů, většina knihoven našeho kraje počty zaměstnanců nesnižuje ani nenavýšuje.

Personální zajištění u obcí s neprofesionální knihovnou se dlouhodobě potýká s několika úskalími. První se týká výše pracovního úvazku, který zřizovatel pro knihovnu uvolní, a s tím spojené finanční odměny. Druhým úskalím je odborné vzdělávání a rozvíjení nabízených služeb. Ne vždy je knihovníkem osobnost, která by chtěla pro život v obci vykonávat jinou než výpůjční činnost. V případě, že je knihovník aktivní, metodicky pověřené knihovny ho podporují.

Spolupráce knihoven se vzdělávacími institucemi

Spolupráce českých veřejných knihoven se vzdělávacími institucemi (zejména školami) prochází v posledních letech významnou transformací.

Knihovny jsou stále více prostorem, který nabízí příležitosti k setkávání, zážitku, seberozvoji, k přípravě na další vzdělávací cestu, mezigeneračnímu učení, k užitečnému a smysluplnému trávení volného času, k rozvoji poznání a zájmu o svět kolem nás.

Mění se z tradičních půjčoven knih na místa celoživotního učení a partnery formálního vzdělávacího systému. Tato role je v současnosti systémově ukotvena a metodicky podporována na několika úrovních.

Aspekty spolupráce knihoven se vzdělávacími institucemi:

Strategický a legislativní rámec spolupráce knihoven se vzdělávacími institucemi – propojení obou sektorů není náhodné, ale opírá se o národní strategie:

- Koncepce rozvoje knihoven 2021–2027: Definuje jako svůj druhý pilíř rozvoj knihoven jako vzdělávacích institucí a explicitně vyžaduje posílení kooperace se školami všech stupňů.
- Memorandum o spolupráci mezi MK a MŠMT (2021): Klíčový dokument, který deklaruje koordinovaný postup při rozvoji čtenářské, informační a mediální gramotnosti žáků.
- Memorandum mezi SDRUK a NPI (2023): Zaměřuje se na systematické propojení krajských knihoven s regionálními pracovišti Národního pedagogického institutu pro metodickou podporu škol.

Intenzita kontaktů mezi knihovnami a vzdělávacími institucemi je podle výsledků celostátního průzkumu z roku 2019 vysoká:

- Objem aktivit: knihovny ročně uspořádají přes 50 000 vzdělávacích akcí pro školy.
- Pravidelnost: více než polovina knihoven pořádá aktivity pro školy pravidelně (týdně či měsíčně).
- Cílové skupiny: nejvyšší spolupráce probíhá s 1. stupněm základních škol a mateřskými školami. Menší intenzita je u učilišť a vysokých škol.

Obsah vzdělávacích programů – knihovny svou nabídku stále více přizpůsobují rámcovým vzdělávacím programům, aby usnadnily pedagogům integraci návštěvy knihovny do výuky. Mezi hlavní témata patří:

- Podpora čtenářství: tradiční oblast zaměřená na literaturu a jazykovou komunikaci.
- Informační a mediální gramotnost: rozvoj dovedností vyhledávat, hodnotit a kriticky využívat informace.
- Průřezová témata: environmentální výchova, multikulturní výchova či bezpečnost na internetu.

Příklady celostátních projektů v oblasti spolupráce knihoven se vzdělávacími institucemi:

- S knížkou do života Bookstart: zaměřeno na předčtenářskou gramotnost dětí od narození, s návazností na mateřské školy.
- Už jsem čtenář – Knižka pro prvňáčka: projekt motivující prvňáčky k samostatnému čtení, zakončený slavnostním pasováním na čtenáře.
- Lovci perel: hra motivující děti ke čtení s porozuměním a práci s informacemi.

Profese „učícího knihovníka“ – s rozvojem edukační role se mění i požadavky na kvalifikaci knihovníků. Koncept učícího knihovníka posouvá roli pracovníka od instruktora k pedagogickému partnerovi, který musí ovládat základy didaktiky, pedagogické psychologie a designu lekcí. Ideální kvalifikací je pro knihovny kombinace knihovnického a pedagogického vzdělání. Dovednosti a kompetence moderního učícího knihovníka lze rozdělit do několika oblastí:

- Pedagogické a didaktické dovednosti – jedná se o stěžejní dovednosti, nezbytné pro plánování a realizaci vzdělávacích lekcí.
 - Design vzdělávání: schopnost samostatně připravit a metodicky zpracovat vzdělávací programy „na míru“ konkrétním skupinám. K tomu patří i dovednost správně stanovovat vzdělávací cíle.
 - Znalost výukových metod: ovládání moderních aktivizačních metod, jako je třífázový model učení E-U-R (Evokace – Uvědomění si významu – Reflexe), badatelská výuka nebo metody kritického myšlení.
 - Pedagogická psychologie: znalost principů komunikace.
 - Inkluzivní přístup: schopnost pracovat s heterogenními skupinami, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo žáků nadaných.
- Znalost vzdělávacího kontextu (kurikulum): aby mohl být knihovník plnohodnotným partnerem škol, musí rozumět jejich „jazyku“ a dokumentům.
- Obecné kompetence jako například komunikační a prezentační dovednosti, orientace v digitálním prostředí, efektivní využívání IT vybavení...

Hlavní bariéry a výzvy – i přes vysokou intenzitu spolupráce naráží partnerství na určité překážky:

- Financování: absence systémového vícezdrojového financování vzdělávací role knihoven (závislost na rozpočtech obcí).
- Personální kapacity: knihovnám často chybějí specialisté na vzdělávání nebo mají omezený čas na přípravu kvalitních metodik.
- Legislativní ukotvení: potřeba silnějšího zakotvení role knihoven přímo v dokumentech MŠMT a v kurikulárních plánech škol.
- Materiální zázemí: nedostatečné prostory pro skupinovou práci žáků nebo chybějící moderní IT vybavení v některých menších knihovnách.

Konkrétní informace o spolupráci knihoven se vzdělávacími institucemi v Královéhradeckém kraji jsou uvedeny v kapitole Komentář k vyhodnocení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb v knihovnách Královéhradeckého kraje v roce 2025.

Regionální funkce v Královéhradeckém kraji v roce 2025

V roce 2025 bylo do systému regionálních funkcí Královéhradeckého kraje zahrnuto 369 obsluhovaných knihoven (profesionálních, neprofesionálních a samostatně evidovaných poboček). Pokračoval trend mírného úbytku knihoven na vesnicích. Přepočtený úvazek knihovníka zajišťujícího regionální funkce v roce 2025 v Královéhradeckém kraji byl ve výši 16,14. Na 1 pracovníka zajišťujícího regionální funkce v pověřené knihovně připadalo v průměru 28,5 knihovny, mezi okresy jsou ale rozdíly, jež souvisejí zejména se zapojením pracovníků střediskových knihoven do realizace služeb.

Přehled počtu obsluhovaných knihoven Královéhradeckého kraje:

Oblast	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Hradec Králové	96	95	94	92	92	92	91
Jičín	77	76	76	76	76	77	77
Náchod	80	80	80	79	79	79	79
Kostelec n. Orł.	26	26	26	26	26	25	24
Rychnov n. Kn.	54	54	54	54	54	54	53
Trutnov	50	49	49	47	47	45	45
Kraj celkem	383	380	379	374	374	372	369

Regionální funkce byly financovány částkou 10 784 370 Kč z dotace Královéhradeckého kraje, což je 69 % z celkové finanční podpory věnované rozvoji regionálních služeb, z dalších zdrojů bylo získáno 4 941 055 Kč. V této částce jsou zahrnuty vlastní prostředky knihoven, zejména rozpočet krajské knihovny ve výši 3 216 370 Kč (20 % celkových nákladů). Zřizovatelé knihoven přispěli na nákup výměnných fondů formou dotačních nebo darovacích smluv částkou 1 515 350 Kč (11 % nákladů).

Ze služeb poskytovaných v rámci regionálních funkcí jsou knihovnami nejvíce ceněny služby spojené s poskytováním výměnných fondů a s poradenstvím.

Výměnné fondy jsou dlouhodobě považovány za základ regionálních služeb. Nákup fondů byl financován částkou 3 074 317 Kč. Z uvedené částky tvořily příspěvky a dary od obcí 49 %, zbývající náklady byly uhrazeny z dotace na regionální funkce. Nákup výměnných fondů podpořilo 238 obcí našeho kraje. Z finanční částky bylo pořízeno 12 435 publikací.

Výměnnými fondy bylo obslouženo 79 % obsluhovaných knihoven. Objem dokumentů nabídnutých k prvnímu půjčení činil 253 knihovních jednotek na 1 knihovnu využívající cirkulaci.

Výměnný fond si obsluhované knihovny regionu půjčují ve formě souboru knih, časopisů či audiovizuálních dokumentů.

Přehled počtu svazků ve všech souborech půjčených knihovnám v kalendářním roce za posledních 6 let:

Oblast	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Hradec Králové	20 418	20 413	23 537	23 825	24 364	22 569
Jičín	14 543	11 274	13 210	13 676	12 391	12 431
Náchod	7 548	10 464	9 135	10 853	13 090	15 684
Kostelec n. Orł.	2 652	3 081	3 003	2 231	2 289	1 754
Rychnov n. Kn.	6 383	6 703	7 918	8 984	8 017	9 668
Trutnov	10 989	16 580	17 648	18 139	25 066	11 900
Celkem	62 533	68 515	74 451	77 708	85 217	74 006

Poradenských služeb (metodických návštěv a odborných rad s časovou dotací nad 30 minut pracovního času) využilo 92 % obsluhovaných knihoven, velký objem dotazů kratšího rozsahu se ovšem neeviduje. Odborné rady a komunikace s knihovníky, které probíhaly často i z vlastní iniciativy metodiků, se obvykle týkaly zpracování statistických výkazů, žádostí o dotace VISK, dotačních programů pro knihovny, jednání s obecními úřady o uzavření smluv o poskytnutí dotace na nákup knih do výměnných fondů, automatizovaných systémů a konzultací k soutěži Knihovna roku Královéhradeckého kraje.

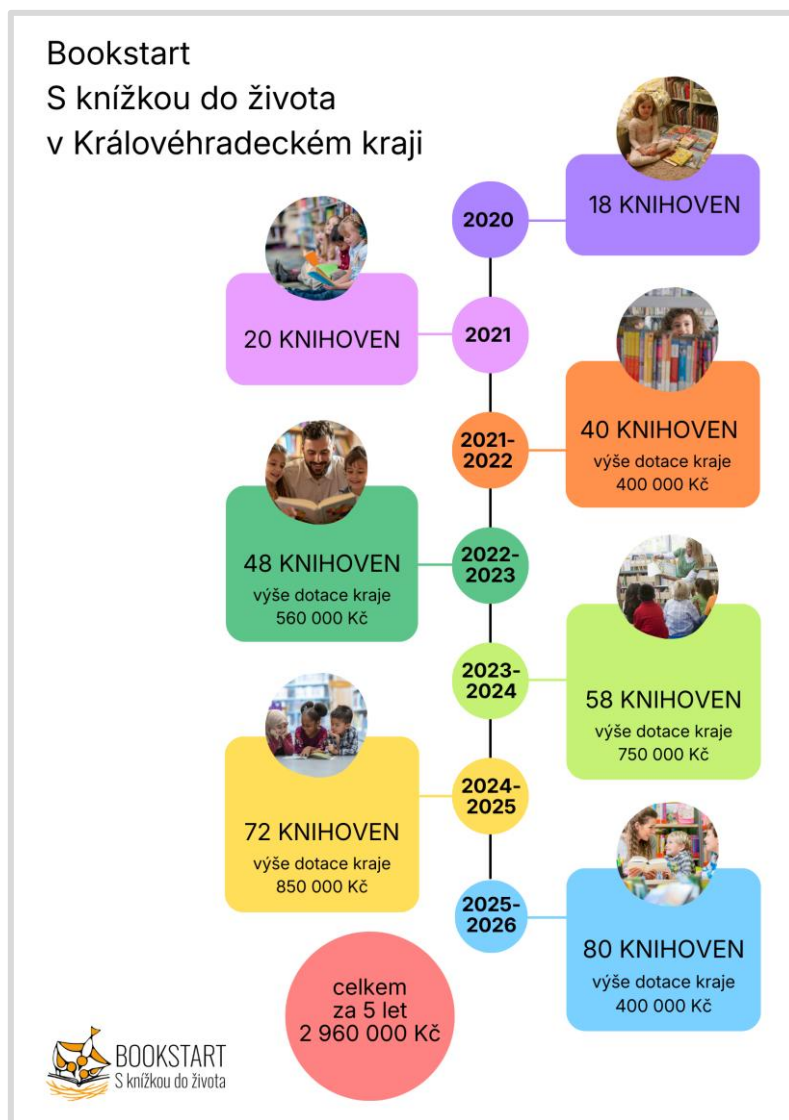
V roce 2025 navštívil pověřené knihovny Královéhradeckého kraje tým SvHK v čele s ředitelkou Danielou Ridlovou

Podpora Královéhradeckého kraje

S knížkou do života Bookstart

Královéhradecký kraj finančně podpořil projekt S knížkou do života Bookstart. Do projektu bylo v roce 2025 zapojeno již 80 knihoven Královéhradeckého kraje. Pro tyto knihovny byly dle požadavků zakoupeny projektové sety, drobné vybavení knihoven, literatura pro nejmenší čtenáře a odborná literatura pro rodiče. Distribuci zajišťovala Knihovna města Hradce Králové. Knihovny následně předaly sety rodinám s malými dětmi a pokračovaly s nimi v další práci dle zásad projektu Bookstart.

Cílem projektu S knížkou do života je informovat rodiče o potřebě společného čtení s dětmi, a to prakticky od jejich narození, a dále také upozornit představitele státní správy a samosprávy na potřebu podporovat finančně i morálně tyto aktivity. V neposlední řadě je cílem projektu motivace knihoven pro práci s touto skupinou uživatelů, seznámení s příklady dobré praxe a inspirace pro pořádání společných aktivit rodičů s dětmi v knihovnách. Projekt Bookstart v Královéhradeckém kraji od počátku koordinuje Knihovna města Hradce Králové. Hlavní podíl na úspěchu projektu v regionu má Knihovna města Hradce Králové, která jej od počátku koordinuje vlastním úsilím a z vlastních zdrojů, nezávisle na krajských dotačních titulech.

Knihovna roku Královéhradeckého kraje

V roce 2025 vyhlásil Královéhradecký kraj ve spolupráci se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové čtvrtý ročník soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje.

Oceněné knihovny si rozdělily 80 000 Kč

1. místo – 50 000 Kč,
2. místo – 20 000 Kč,
3. místo – 10 000 Kč.

Soutěž je organizována pro knihovny v malých sídlech. Cílem je ocenit nejlepší knihovny, jejich kvalitní knihovní služby a pestrá nabídku vzdělávacích a kulturních aktivit, zaměřenou na místní komunitu. Vítězné knihovny jsou pro ostatní knihovny příkladem dobré praxe a ocenění jsou povzbuzením pro knihovníky v jejich další práci.

Za každý okres může v jednom roce nominaci získat nejvýše jedna knihovna. Další soutěžící knihovnou je na doporučení komise Vesnice roku knihovna, která zvítězila v této soutěži v kraji. Pravidla krajské soutěže respektují podmínky dané celostátní soutěží Knihovna roku, vítězná knihovna získává automaticky nominaci do celostátního kola soutěže Knihovna roku.

Podrobné informace o výsledcích soutěže naleznete v kapitole Knihovnické soutěže a ocenění.

Zástupci oceněných knihoven soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje 2025

Krajský dotační program

Po velkém zájmu knihoven o podání návrhů projektů do první samostatné dotační výzvy pro knihovny Modernizace prostorového a technického vybavení knihoven vyhlásil Královéhradecký kraj na konci roku 2024 druhou samostatnou dotační výzvu s objemem finančních prostředků 1 754 100 Kč. Účelem, na který mohla být dotace poskytnuta, je podpora modernizace prostorového a technického vybavení knihoven. O tuto výzvu byl opět značný zájem: bylo podáno 20 projektů, z toho 19 bylo finančně podpořeno. O podpoře projektů rozhodla Rada Královéhradeckého kraje na svém jednání v březnu 2025 a schválila přidělení finanční podpory formou dotace.

Na konci roku 2025 byla vyhlášena již třetí samostatná dotační výzva pro knihovny s objemem finančních prostředků 1 700 000 Kč a opět byl o dotační výzvu zájem.

Přehled v roce 2025 podpořených dotačních žádostí:

Název žadatele	Název projektu	Finanční podpora
Heldova městská knih. Třebechovice pod Orebem	Nové vybavení půjčovny pro dospělé čtenáře	110 300 Kč
město Česká Skalice	Zatraktivnění volnočasového klubu a rozšíření služeb čtenářům Knihovny Barunky Panklové	70 600 Kč
město Meziměstí	Modernizace technického vybavení Městské knihovny v Meziměstí	109 000 Kč
město Dobruška	Moderní výstavní prostory dobrušské knihovny	168 000 Kč
obec Podbřezí	Modernizace knihovny v obci Podbřezí	40 300 Kč
obec Bačetín	Čtečky knih pro Boženčinu zlatou knihovnu	32 500 Kč
Knihovna města Police nad Metují	Modernizace prostorového a technického vybavení knihoven	38 500 Kč
Městská knihovna Nové Město nad Metují	Začlenění tabletů a robotiky do knihovnických lekcí	34 600 Kč
město Hronov	Modernizace technického vybavení knihovny	47 100 Kč
Městská knihovna Rtyně v Podkrkonoší	Komplexní dovybavení knihovny – nábytek pro přívětivý a funkční prostor	84 700 Kč
obec Kohoutov	Technické vybavení Knihovny v Kohoutově	47 300 Kč
Městská knihovna Náchod, obecně prospěšná společnost	Knihovna pomáhá handicapovaným 2	71 900 Kč
obec Libčany	Nové vybavení pro knihovnu v obci	113 000 Kč
obec Heřmánkovice	Modernizace vybavení knihovny Heřmánkovice	184 000 Kč
obec Liberk (pro knihovny: Liberk, Hláska, Bělá)	Modernizace obecních knihoven obce Liberk	102 100 Kč
město Broumov	Podpora konektivity nové knihovny Broumov	141 900 Kč
obec Bohuslavice nad Metují	Modernizace prostorového a technického vybavení knihovny Bohuslavice	128 300 Kč
město Nový Bydžov	Modernizace víceúčelového sálu a vstupní haly	90 000 Kč
obec Urbanice	Modernizace technického vybavení Místní knihovny v Urbanicích	140 000 Kč

Dotační programy na podporu knihoven v Královéhradeckém kraji

Soutěž	Počet podaných žádostí o dotaci	Počet finančně podpořených žádostí o dotaci	Objem finančních prostředků
23POVU1	12	9	1 162 000 Kč
24POVU1	4	3	735 000 Kč
První dvě dotační výzvy v letech 2023 a 2024 nebyly určeny pouze pro knihovny, byly součástí Programu obnovy venkova a byly zdrojem zkušeností pro přípravu nového samostatného dotačního programu pro knihovny.			
24KPG31	27	24	2 045 000 Kč
25KPG31	20	19	1 754 100 Kč
Samostatný dotační program Modernizace prostorového a technického vybavení knihoven je vyhlašován od roku 2024, je o něj značný zájem.			
Celkem	63	55	5 696 100 Kč

Inspirativní příklady využití finanční podpory Královéhradeckého kraje byly představovány ve zpravodaji **U nás** v průběhu celého roku.

V rubrikách Prostory a vybavení knihoven a Šumné knihovny byly představeny realizace projektů modernizace obecních knihoven, průběh rekonstrukcí a jejich dopad na činnosti knihoven.

Knihovnické soutěže a ocenění

Knihovna roku Královéhradeckého kraje

Čtvrtý ročník soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje vyhlásil Královéhradecký kraj a organizovala jej Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové ve spolupráci se SKIP 08. Vyhlášení výsledků soutěže a předání cen proběhlo na slavnostním knihovnickém večeru 15. října 2025 ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové.

Odborná porota hodnotila nejen kvalitu služeb a nabídku aktivit, ale i osobnost knihovníků a jejich přínos komunitnímu životu. První místo získala Obecní knihovna ve Studnici, za kterou převzala ocenění knihovnice Míla Koncošová. Tu doprovodila starostka obce Kristýna Kubínová. Knihovna ve Studnici je po rekonstrukci, nabízí bohatý program a moderní služby. Paní Koncošová je klíčovou osobností díky svému nadšení a komunikativnosti. Daří se jí oslovovat malé i velké čtenáře, pořádá besedy, tematická čtení a propojuje knihovnu se školou i školkou. Výborná spolupráce s obcí a otevřenost novým nápadům dělají z knihovny ve Studnici moderní a přívětivé místo.

Kompletní výsledky čtvrtého ročníku soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje jsou následující:

1. místo: Obecní knihovna ve Studnici
2. místo: Městská knihovna Lázně Bělohrad
3. místo: Obecní knihovna Blešno

čestná ocenění obdržely:

- Obecní knihovna Dolní Kalná
- Boženčina zlatá knihovna Bačetín
- Místní knihovna v Albrechticích nad Orlicí

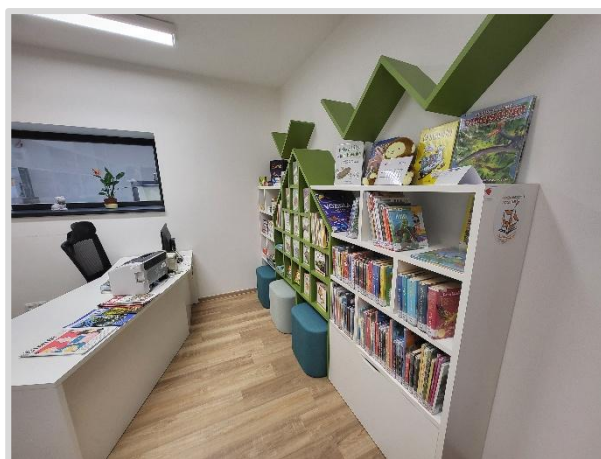
Medailonky knihoven, které se zúčastnily soutěže, naleznete v časopise U nás, ročníku 2025, číslo 3 a 4, který je dostupný na [webových stránkách](#).

První místo soutěže Knihovna roku – Obecní knihovna ve Studnici

Druhé místo soutěže Knihovna roku – Městská knihovna Lázně Bělohrad

Třetí místo soutěže Knihovna roku – Obecní knihovna Blešno

Městská knihovna roku 2025

Do soutěže Městská knihovna roku byla v roce 2025 za Královéhradecký kraj navržena Městská knihovna v Novém Městě nad Metují.

Nominovaná knihovna – Městská knihovna v Novém Městě nad Metují

Knihovnice/Knihovník roku 2025

Na slavnostním knihovnickém večeru proběhlo také ocenění knihovnice/knihovníka roku 2025 Královéhradeckého kraje, které uděluje Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové a Svaz knihovníků a informačních pracovníků regionu 08 za mimořádné dlouhé působení v knihovnictví anebo za příkladnou knihovnickou práci ve dvou kategoriích: malé veřejné knihovny a veřejné knihovny.

V kategorii Knihovnice/Knihovník **malé veřejné knihovny** ocenění získaly:

- Alena Burdová z Obecní knihovny Lhota pod Libčany, která propojuje knihovnu ve Lhotě pod Libčany se školou i spolkovým životem obce a dlouhodobě pečuje o čtenářskou komunitu.
- Anna Martinková z Knihovny Bystřice, která rozvíjí knihovnu v Bystřici s energickým elánem – od práce s dětmi až po vzdělávání seniorů.
- Ludmila Horáková z Městské knihovny Nové Město nad Metují, pobočky Vrchoviny, vede pobočku ve Vrchovinách přes čtyřicet let. Z místní knihovny vybudovala přirozené kulturní centrum a jako jedna z prvních zde zavedla moderní technologie.

V kategorii Knihovnice/Knihovník **veřejné knihovny** ocenění získala:

- Hana Kaplanová z Knihovny Břetislava Kafky Červený Kostelec, která věnovala knihovnictví celý svůj profesní život – 15 let v Červeném Kostelci a 32 let v Horní Radechové.

Alena Burdová

Anna Martinková

Ludmila Horáková

Hana Kaplanová

Ocenění MARK

Na slavnostním knihovnickém večeru proběhlo také předání diplomu s cenou mladým pracovníkům knihoven Královéhradeckého kraje za jejich tvůrčí aktivity a přínos v oboru knihovnictví a informační vědy. MARK je soutěž, kterou každým rokem vyhlašuje předsednictvo výkonného výboru SKIP ČR pod záštitou Sdružení místních samospráv ČR. Cílem soutěže je podpořit a ocenit mimořádné tvůrčí aktivity mladých pracovníků a pracovníků knihoven, pedagogů a studentek a studentů oboru do 35 let v daném roce. Soutěž probíhá dvoukolově, v prvním kole jsou posouzeni kandidáti na krajské úrovni, krajští vítězové pak postupují do celostátního kola a z něj vzejde celostátní MARK.

Cenu MARK východočeského regionu SKIP 08 v Královéhradeckém kraji roku 2025 získala Jana Pozlerová ze Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové. Nominována byla za přínos v oblasti online her a netradiční podpory čtenářství. Spolu s kolegyní Kristýnou Víškovou vytvořila gamebookové hry inspirované světem fantastiky, které následně převedla do online podoby. Hráči jsou vedeni ke čtení s porozuměním a luštěním hádanek. Motivace ke čtení jde tedy ruku v ruce s rozvojem zvědavosti a kreativity. Jana Pozlerová pracuje v SvHK v prezenčních službách na úseku periodik; díky jejímu nasazení a nápadům se studovna stala živějším místem s novými soutěžemi, výstavkami a kvízy. Ocenění je tak zaslouženým uznáním za její tvořivou a inovativní práci.

Podrobnější informace o gamebookových projektech vítězky naleznete v časopise U nás, číslo 3 ročníku 2025, který je dostupný na [webových stránkách](#).

Dalšími nominovanými na ocenění MARK byly v rámci regionu SKIP 08 Nikola Loudová z Obecní knihovny Lovčice, Tereze Karlová z Městské knihovny v Jaroměři, Daniela Vojtěchová z Knihovny města Police nad Metují a Jitka Pokorná z Knihovny města Hradce Králové.

Jana Pozlerová ze Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové

Publikační činnost

Krajská knihovna vydávala již 35. ročník knihovnického zpravodaje U nás, který je v tištěné i elektronické podobě dostupný všem obsluhovaným knihovnám kraje. Zpravodaj se v roce 2025 zaměřil na téma digitální gramotnost a byl rozšířen o nové rubriky Regionální poklady, Generační pohledy a Zkraje z kraje. Dále propagoval příklady dobré praxe v rubrikách Prostory a vybavení knihoven, Trocha odbornosti, Šumné knihovny, Naše téma, Zaujalo nás, Stalo se, Doporučujeme do vašich fondů, Kdo je, Tipy a náměty. Celkem vyšla 4 čísla zpravodaje.

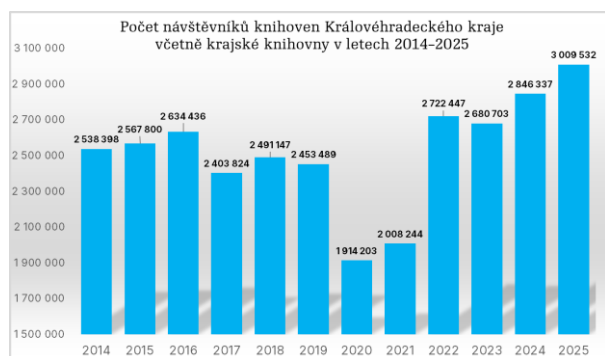
Pokračoval trend úbytku počtu vydaných knih i e-knih, publikační činnost knihoven se přesunula na webové stránky a sociální sítě. Řada knihoven přispívá pravidelně do místních zpravodajů a také se v knihovnách připravuje velký objem tištěných letáků a drobných doplňujících materiálů ke kulturním a vzdělávacím akcím.

Tabulková část

Souhrnná statistika knihoven Královéhradeckého kraje za léta 2019–2025

Výběr ukazatelů včetně výkonů krajské knihovny

NÁVŠTĚVNOST A SLUŽBY	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
počet návštěvníků knihoven	2 453 489	1 914 203	2 008 244	2 722 447	2 680 703	2 846 337	3 009 532
z toho							
návštěvníci elektronických služeb	1 096 415	1 050 310	1 166 538	1 603 128	1 532 756	1 655 406	1 874 691
návštěvníci vzdělávacích, kultur. a komunitních akcí	244 716	108 891	136 231	198 553	197 357	217 497	251 663
návštěvníci webů	1 597 562	1 555 005	1 476 572	1 604 136	1 191 210	1 157 405	1 315 074
počet registrovaných uživatelů	82 691	73 459	68 609	73 464	75 340	75 047	74 714
% obyvatel kraje registrovaných v knihovnách	15,70	13,98	13,14	13,74	14,23	14,21	14,19
počet návštěvníků na jeden pracovní úvazek ročně	7 081	5 584	6 000	8 331	8 198	8 691	9 162
počet klasických výpůjček	3 447 496	2 693 824	2 353 772	2 783 585	2 798 329	2 715 507	1 776 205
počet kulturních a vzdělávacích akcí	8 625	4 214	4 919	8 552	9 226	11 248	10 449
VYBAVENÍ KNIHOVEN							
knihovní fond v knihovních jednotkách	4 159 263	4 135 375	4 170 256	4 144 056	4 130 168	3 838 634	3 780 890
přírůstek v knihovních jednotkách	108 012	101 892	102 639	98 175	92 692	94 100	94 477
weby knihoven	230	232	236	244	252	257	253
online katalogy na internetu	154	171	189	206	214	217	217
studijní místa	3 802	3 749	3 737	3 748	3 715	3 787	3 813
internet pro veřejnost – počet stanic	684	670	646	612	603	582	541
zaměstnanci celkem (přepočtené pracovní úvazky)	346,5	342,8	334,7	326,8	327,0	327,5	328,5
SLUŽBY KNIHOVEN KNIHOVNÁM (regionální funkce)							
cirkulace a dlouhodobé výpůjčky výměnných fondů	214 369	192 226	185 839	201 287	208 275	185 331	142 855
poradenská služba – počet metodických návštěv	701	545	640	655	582	620	540
poradenská služba – počet odborných konzultací	1 875	2 005	1 873	1 529	1 337	1 251	1 332
vzdělávání knihovníků – počet akcí	95	43	59	78	97	91	72
pomoc při revizi knihovních fondů – počet revidovaných knihovních jednotek	68 893	97 635	80 378	41 542	87 435	53 386	95 155

Síť knihoven Královéhradeckého kraje v roce 2025

Síť knihoven 2025	Knihovny celkem						Pobočky					
Královéhradecký kraj	Krajská knihovna	Knihovny pověřené regionál. funkcemi	Knihovny s profesionál. pracovníky	Knihovny s neprofesionál. pracovníky	Ostatní evidované knihovny	CELKEM	Krajská knihovna	Knihovny pověřené regionál. funkcemi	Knihovny s profesionál. pracovníky	Knihovny s neprofesionál. pracovníky	Ostatní evidované knihovny	CELKEM
Hradec Králové	-	1	7	84	9	101	-	10	4	0	0	14
Jičín	-	1	12	60	4	77	-	1	5	2	0	8
Náchod	-	1	10	58	5	74	-	1	9	0	0	10
Kostelec nad Orlicí	-	1	3	19	0	23	-	0	4	0	0	4
Rychnov nad Kněžnou	-	1	4	48	4	57	-	1	2	0	0	3
Trutnov	-	1	8	41	7	57	-	2	0	0	0	2
CELKEM	0	6	44	310	29	389	0	15	24	2	0	41
SVK Hradec Králové	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
CELKEM	1	6	44	310	29	390	0	15	24	2	0	41

Vyhodnocení plnění standardu veřejných knihovnických a informačních služeb v roce 2025 v knihovnách Královéhradeckého kraje

Hodnocení standardu VKIS	Knihovny v oblasti	Bezbariérový přístup	Wifi pro uživatele	Provozní doba pro veřejnost	Náklady na knihovní fond	Obnova knihovního fondu, min. 7 % roční obnovy	Plocha knihovny, min. 60 m2/ 1000 obyv.	Studijní místa	Přístup k internetu	Web knihovny	El. katalog na internetu	Vzdělávací, kulturní a komunitní aktivity	Profesní vzdělávání
2025	Počet knihoven celkem	Počet knihoven s bezbariérovým přístupem	Počet knihoven s Wifi	Hodnocení ANO	Hodnocení ANO	Hodnocení ANO	Hodnocení ANO u obcí nad 1 000 obyvatel.	Hodnocení ANO	Hodnocení ANO	Hodnocení ANO	Hodnocení ANO u obcí nad 500 obyv.	Hodnocení ANO	Hodnocení ANO
Královéhradecký kraj	359	124	198	74	61	58	23	203	174	254	138	115	126
do 500	186	54	92	19	11	13	nehodnoceno	100	139	106	nehodnoceno	40	49
501 - 1000	97	33	47	15	8	11	nehodnoceno	51	7	76	67	28	35
1 001 - 3 000	47	17	31	20	16	15	16	29	15	43	42	24	28
3 001 - 5 000	6	2	5	4	4	3	4	5	2	6	6	5	4
5 001 - 10 000	14	11	14	11	14	12	1	11	7	14	14	12	7
10 001 - 20 000	5	3	5	1	5	3	1	3	1	5	5	4	3
20 001 - 40 000	2	2	2	2	1	0	0	2	1	2	2	1	0
více než 40 000	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1	0

Sumáře sledující různé aspekty činnosti knihoven Královéhradeckého kraje v roce 2025 podle kategorií knihoven

KNIHOVNÍ FOND													
Krajský sumář podle kategorií		Vlastní knihovní fond			Přirůstky (bez výměnného fondu)			Financování nákupu				Výměnné fondy	
	Obsluhovaná populace (počet obyvatel)	Vlastní knihovní fond (bez výměnného fondu)	% knih. jednotek ve volném výběru	Exempláře periodik na 1000 obyvatel	Přirůstky knihovního fondu (bez výměnného fondu)	% obnovy knih. fondu ve volném výběru	Přirůstky fondu na 1000 obyv. (bez výměnného fondu)	Náklady na knih. fond v Kč / na 1 obyvatele (bez finanč. nákladů regionálních funkcí)	Náklady na knih. fond v Kč / na 1 výpůjčku (bez finanč. nákladů regionálních funkcí)	Náklady na periodika v %	Náklady na licence EIZ v %	Výměnné fondy půjčené od jiných knihoven	
sumář/průměr	526 386	3 437 754	43,6	12,5	82 042	5,7	179,5	46,15	13,68	19,8	9,8	139 696	
Krajská knihovna	96 375	1 280 638	14,2	38,8	11 619	6,4	120,6	32,34	22,66	71,8	28,2	*	
Pověřené knihovny	180 071	765 074	33,3	4,2	25 493	10,3	210,6	54,92	13,27	7,8	11,2	696	
Profesionální knihovny	196 281	1 038 893	72,3	7,9	38 876	5,2	198,1	51,18	13,51	15,4	4,0	2 131	
Neprofesionální knihovny	150 034	353 149	97,8	3,8	6 054	1,8	40,4	8,28	8,28	20,6	0,0	136 869	

* Krajská knihovna nepracuje s výměnnými fondy.

Obsluhovaná populace krajské knihovny bez městské funkce se rovná počtu obyvatel krajského města.

Obyvatelstvo krajského města se v tomto případě přičítá do sumáře pouze z výkazu městské knihovny v daném městě.

Profesionální knihovny jsou základní knihovny s profesionálními pracovníky.

Neprofesionální knihovny jsou základní knihovny s neprofesionálními pracovníky.

		STANDARD PRO DOBRÝ FOND		
Krajský sumář podle kategorií		Rozsah a využití knih. fondu		
		Rozsah knihovního fondu celkem	Rozsah knih. fondu na 1 obyv.	Obrat knih. fondu
sumář/průměr		3 577 450	6,8	0,5
Krajská knihovna		1 280 638	*	*
Pověřené knihovny		765 770	4,3	1,0
Profesionální knihovny		1 041 024	5,3	0,7
Neprofesionální knihovny		490 018	3,3	0,3

* U krajské knihovny se ukazatele nesledují.

ZAMĚSTNANCI								
Krajský sumář podle kategorií		Úvazky celkem				Úvazky odborných zaměst.		
	Obsluhovaná populace	Počet zaměstnanců (přepočtený stav)	Zaměst. /1000 obyv.	Zaměst. /1000 registr. uživatelů	Zaměst. /1000 návštěv	Odborní zaměst. celkem	VŠ knih. směru	SŠ knih. směru
sumář/průměr	526 386	328,5	0,62	4,40	0,11	308,5	37,8	63,3
Krajská knihovna	96 375	84,0	0,87	7,36	0,10	79,6	16,2	6,9
Pověřené knihovny	180 071	128,6	0,71	4,71	0,10	121,4	10,7	38,9
Profesionální knihovny	196 281	109,8	0,56	4,16	0,15	102,2	11,0	17,5
Neprofesionální knihovny	150 034	6,1	0,04	0,63	0,06	*	*	*

* Ukazatel se nesleduje.

UŽIVATELÉ												
Krajský sumář podle kategorií		Registrovaní					Návštěvníci					
	Obsluhovaná populace	Registrovaní uživatelé	% registr. uživatelů z počtu obyvatel	Uživatelé do 15 let	% uživatelů do 15 let z celkového počtu registr. uživatelů	Počet návštěvníků celkem	Počet návštěvníků celkem na 1 obyvatele	Fyzické návštěvy knihovny v %	Návštěvníci online služeb v %	Návštěvníci kulturních, komunitních a dobročinných akcí	Návštěvníci vzdělávacích akcí	Návštěvníci kultur. a vzděl. akcí v % z fyzických návštěvníků
sumář/průměr	526 386	74 714	14,2	21 758	29,1	3 009 532	5,7	37,7	62,3	144 585,0	107 078,0	22,2
Krajská knihovna	96 375	11 412	11,8	*	*	826 172	8,6	17,9	82,1	4 655,0	7 112,0	7,9
Pověřené knihovny	180 071	27 294	15,2	9 455	34,6	1 319 101	7,3	34,1	65,9	38 872,0	46 799,0	19,1
Profesionální knihovny	196 281	26 376	13,4	9 480	35,9	754 433	3,8	59,2	40,8	75 326,0	48 180,0	27,7
Neprofesionální knihovny	150 034	9 632	6,4	2 823	29,3	109 826	0,7	82,6	17,4	25 732,0	4 987,0	33,8

* Krajská knihovna poskytuje služby uživatelům od 15 let.

VÝPŮJČKY													
Krajský sumář podle kategorií		z toho v %				Výpůjčky knih					Výpůjčky periodik		
	Obsluhovaná populace	Výpůjčky celkem	Počet výpůjček na 1 obyv.	Počet výpůjček na 1 registr. uživatele	Prezenční výpůjčky v %	Online výpůjčky v %	Výpůjčky knih dospělým celkem	Z toho v % naučné literatury	Výpůjčky knih dětem celkem	Počet výpůjček na 1 registr. čtenáře do 15 let	Z toho v % naučné literatury	Výpůjčky periodik celkem	Výpůjčky periodik v %
sumář/průměr	526 386	1 776 205	3,4	23,8	5,2	1,38	1 238 761	17,6	265 199	12,2	14,7	202 922	11,4
Krajská knihovna	96 375	137 572	1,4	12,1	4,3	0,00	131 047	73,4	*	*	*	4 623	3,4
Pověřené knihovny	180 071	745 252	4,1	27,3	8,9	2,44	472 229	12,3	126 566	13,4	15,8	97 352	13,1
Profesionální knihovny	196 281	743 331	3,8	28,2	2,5	0,84	525 212	11,0	116 349	12,3	13,7	84 655	11,4
Neprofesionální knihovny	150 034	150 050	1,0	15,6	1,3	0,03	110 273	5,9	22 284	7,9	13,0	16 292	10,9

* Krajská knihovna poskytuje služby uživatelům od 15 let.

ELEKTRONICKÉ SLUŽBY									
Krajský sumář podle kategorií									
	Obsluhovaná populace	Návštěvy webových stránek	Vstupy do el. katalogu a el. výpůjčního protokolu celkem	Počet online výpůjček e-knih	Počet online výpůjček e-audioknih	Vlastní databáze	Licencované el. informační zdroje (EIZ)	Vstupy do EIZ a databází	Počet zobrazených nebo stažených digitálních dokumentů
sumář/průměr	526 386	1 315 074	1 811 588	19 685	4 813	12	28	62 629	1 371 010
Krajská knihovna	96 375	73 626	622 920	0	0	5	10	54 494	1 336 805
Pověřené knihovny	180 071	520 909	861 749	14 742	3 450	4	13	8 036	32 638
Profesionální knihovny	196 281	640 236	307 890	4 900	1 363	3	5	62	0
Neprofesionální knihovny	150 034	80 303	19 029	43	0	0	0	37	1 567

DALŠÍ ÚDAJE									
Krajský sumář podle kategorií									
	Obsluhovaná populace	MVS z jiných knihoven - kladně vyřízené	MVS zaslané jiným knihovnám - kladně vyřízené	Výměnné fondy jiným knihovnám - m svazky	Vzdělávání knihovníků	Počet kulturních, komunitních a dobročinných akcí pro veřejnost	Vzdělávací akce pro veřejnost	Studijní místa na 1000 obyv.	Plocha knihovny v m ² na 1000 obyv.
sumář/průměr	526 386	7 833	9 809	140 185	587	4 878	5 571	7,2	63,2
Krajská knihovna	96 375	3 086	271	*	65	99	425	3,7	64,5
Pověřené knihovny	180 071	1 233	671	66 674	136	1 166	2 135	3,1	40,4
Profesionální knihovny	196 281	3 345	2 333	73 511	107	2 218	2 666	142,0	46,8
Neprofesionální knihovny	150 034	169	6 534	*	279	1 395	345	12,6	70,6

* Ukazatel se nesleduje.

Název	Veřejné knihovny Královéhradeckého kraje v roce 2025
Podnázev	Statistická ročenka
Zpracovala	Bc. et Bc. Edita Čudová
Grafická úprava	Markéta Kaliňak
Jazyková korektura	PhDr. Božena Klabalová
Rok vydání	2026
Vydání	1. vydání, verze z 2026-09-17
Počet stran	39
ISBN	978-80-7052-168-7
Dostupné na	www.svkhk.cz

Vychází s finanční podporou Královéhradeckého kraje určenou pro regionální funkce.

© 2026 SvHKH

Publikace zveřejňuje informace získané zpracováním statistických výkazů a komentářů knihoven, které sestavují metodická pracoviště pověřených knihoven Královéhradeckého kraje.
Fotografie zařazené do publikace byly danými knihovnami určeny ke zveřejnění.

